

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2007 / 01929	Doknr.: -1
Mottatt: 02 NOV 2007	LP/NM
Saksber.: FBS	Ark: 464
Kopi:	Arkiv:

Landbruks- og matdepartementet
Pb 8007 Dep
0030 Oslo

Oslo, 31. oktober 2007

"Fang og slipp" fiske som forvaltningstiltak – dyrevelferd i naturforvaltningen

I retningslinjer for regulering av fisket etter anadrome laksefisk for perioden 2008–2012, datert 11. oktober i år¹, går Direktoratet for naturforvaltning til det uvanlige skritt å tillate såkalt fang og slipp fiske, på tross av at Stortinget så sent som i 2003 la til grunn at dette skal være forbudt av dyrevernhensyn.

Så vidt Dyrevernalliansen har forstått, har Landbruks- og matdepartementet vært kjent med og støttet Mattilsynets oppfatning frem til nå om at fang og slipp for kommersielle formål anses som forbudt i Norge.

Dyrevernalliansen har nå henvendt seg til Miljøverndepartementet for å be om at retningslinjene der dette tillates, endres umiddelbart. Vi håper at Landbruks- og matdepartementet kan ta opp saken med Miljøverndepartementet og evt. Fiskeri- og kystdepartementet, basert på sin erfaring med saken.

Stortingets oppfatning

Ved behandlingen av st. meld. nr. 12 (2002-2003) fastslo næringskomiteen enstemmig: "Komiteen forslår at metoden fangst og slipp for kommersielle formål forbys."²

Anbefaling fra Rådet for dyreetikk

Rådet for dyreetikk, som er nedsatt av Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet for å gi råd til myndighetene om dyrevelferd, vurderte fang og slipp i 1998 og konkluderte:

"Etter Rådets oppfatning er det viktig å underbygge og utvikle holdninger som tar vare på ressursene i naturen og forvalter dem på en bærekraftig måte. I dette ligger også respekt for liv. Det er liten tvil om at fisk opplever smerte og stress i forbindelse med fiske, uansett om den blir avlivet eller sluppet fri igjen. Forskjellen ligger i at fisken ved "fang og slipp" blir utsatt for denne belastningen kun for å tilfredsstille menneskers behov for spenning og opplevelse. De lidelser og skader som fisken påføres i denne forbindelse neglisjeres. Rådet finner det ikke etisk forsvarlig å bruke levende dyr på denne måten. Dersom fiskebestanden er for liten til å tåle beskatning, er alternativet etter Rådets syn å ikke fiske. Rådet for dyreetikk vil på denne bakgrunn fraråde at "fang- og slipp" blir innført som forvaltningstiltak i Norge."³

Praksis og lovforståelse fra Mattilsynet

Mattilsynet har fra 2003 og frem til nå forutsatt at fang og slipp er forbudt som forvaltningstiltak i Norge, og dette har også blitt formidlet som Norges offisielle standpunkt internasjonalt.⁴

Vitenskapelig grunnlag for vurdering av dyrevelferd

Av forskere som Direktoratet støtter seg til, hevdes det at fisken overlever fang og slipp, og at dette er en begrunnelse for å tillate det.⁵ Overlevelse er imidlertid et svært grovt mål for

¹ Direktoratet for naturforvaltning, Retningslinjer for regulering av fisket etter anadrome laksefisk for perioden 2008–2012, 11. oktober 2007. Arkivkode: 07/13154 ART-FF-SJ

² Innst.S.nr.226 (2002-2003) Innstilling fra næringskomiteen om dyrehold og dyrevelferd.

³ Rådet for dyreetikk, Sportsfiske "fang og slipp", 1998. <http://org.umb.no/etikktutvalget/>

⁴ Bente Bergersen, Seksjon for dyrevelferd og fiskehelse, Mattilsynet, personlig kommunikasjon, oktober 2007.

velferd, fordi både fisk og andre dyr kan lide sterkt før de omkommer. Død som mål på velferd er derfor i stor grad forlatt innen husdyrhold og dyrevelferdsforskning generelt.

Samme forsker hevder samtidig at det er omstridt hvorvidt fisk kan føle smerte. Dette synspunktet er foreldet og harmonerer ikke med offisielle holdninger hos eksempelvis Mattilsynet, Veterinærinstituttet og Norges veterinærhøgskole.

Det regnes derimot nå som klart at fisk føler smerte, og standpunktet er begrunnet av betydelige mengder forskning. Internasjonalt er det i dag bare én kjent forsker som argumenterer mot at fisk kan føle smerte (James Rose), mens anerkjente forskere på området, som Lynne Sneddon, Victoria Briathwaite, Paul Chandroo, Donald Broom m.fl. anser det som sikkert. Forskningen omkring smertefølelse hos fisk er oppsummert i en artikkel i Norsk veterinærtidsskrift i 2004⁶, se vedlegg, selv om det også siden da er kommet nye resultater som bekrefter konklusjonen.

Dyrevernalliansens syn

Dyrevernalliansen støtter vurderingen fra Rådet for dyreetikk. Etter vår oppfatning vil det å tillate fang og slipp som forvaltningstiltak være et betydelig tilbakeslag for dyrevernsaken i Norge.

Norsk dyrevernavlov legger til grunn at fisk ikke skal forskjellsbehandles i forhold til andre dyr med smertefølelse. Skal fang og slipp tillates på fisk, er derfor et relevant etisk og juridisk spørsmål om det også burde være tillatt å skyte hjort med bedøvelspil og slippe den løs igjen – for rekreasjonens skyld. De fleste ville reagere på dette, og det er sannsynligvis bare fiskens manglende "bambi-faktor" som gjør at enkelte aksepterer tilsvarende behandling av den. Dette er et følelsemessig, men uetisk og uvitenskapelig argument.

Oppsummering – behov for inngrep

I retningslinjene har Direktoratet ikke nevnt hensynet til dyrevelferd eller dyreetikk overhodet. Innstillingen fra næringskomiteen og vurderingen fra Rådet for dyreetikk er heller ikke nevnt.

Så vidt Dyrevernavalliansen er kjent med, har det heller ikke vært igangsatt noen prosess for høring av forskjellige syn i forbindelse med retningslinjene. Direktoratet for naturforvaltning har uten varsel fastsatt retningslinjene i strid med Stortingets klare oppfatning, praksis gjennom fem år fra Mattilsynet og anbefalinger fra Rådet for dyreetikk. Oppdatert kunnskap om smertefølelsen hos fisk er åpenbart heller ikke lagt til grunn.

Det bør gjøres klart at fang og slipp som forvaltningstiltak ikke kan tas i bruk, uten en eventuell bred vurdering av alle forhold i saken der dyreetikk bør spille en avgjørende rolle.

Med vennlig hilsen

Live Kleveland
juridisk rådgiver

Vedlegg: -Sohlberg, S., Mejdell, C., Ranheim, B. og Søli, N.E., Oppfatter fisk smerte, frykt og ubehag? En litteraturgjennomgang. Norsk veterinærtidsskrift, nr. 6/2004.

⁵ Forsker Eva Thorstad (NINA) til Adresseavisen 19. oktober 2007.

⁶ Sohlberg, S., Mejdell, C., Ranheim, B. og Søli, N.E., Oppfatter fisk smerte, frykt og ubehag? En litteraturgjennomgang. Norsk veterinærtidsskrift, nr. 6/2004.